

MATARÓ – AGENDA URBANA 2030

I FÒRUM CIUTAT ECOLÒGICA I SALUDABLE

Dijous 19 de maig de 2022 (18:00 – 20:00) - Espai Mataró Connecta (Plaça de la Muralla, 21, Mataró)

1. Presentació

En el marc de l'elaboració de l'**Agenda Mataró 2030**, que consta d'un procés participatiu amb fòrums, debats i jornades de formació i difusió per fer partícips a tots els ciutadans, el 19 de maig es va organitzar el **I Fòrum Ciutat Ecològica i Saludable**, que va tenir com a objectiu la identificació i prioritització dels principals reptes estratègics que afronta la ciutat de Mataró en matèria de salut.

2. Estructura de la Jornada

La jornada amb la participació de ciutadans i ciutadanes provinents de diferents àmbits d'expertesa que van debatre de forma oberta sobre les diferents dimensions de salut. Els objectius de la jornada van ser:

- > Identificar, debatre i prioritzar els reptes estratègics de les diferents dimensions de "Ciutat Ecològica i Saludable".
- > Recollir propostes d'actuació per abordar els reptes estratègics.

En Francesc Teixidor, portaveu d'ERC a l'Ajuntament de Mataró va obrir l'acte acompanyat d'en Carolyn Daher, coordinadora de la Iniciativa de Planificació Urbana, Medi Ambient i Salut de l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) i comissionada de "Ciutat Ecològica i Saludable".

3. Introducció

Les ciutats tenen cada cop un paper més important en la millora i protecció de la salut de la població. No obstant això, afronten una sèrie de reptes que han de ser gestionats per poder oferir a la ciutadania l'oportunitat de tenir una bona salut.

De forma similar al concepte de ciutat inclusiva, la salut és un element de consens entre la població, per tant, el repte no és tant que cal fer, sinó com fer-ho: com podem implantar polítiques que afavoreixin transversalment la salut de les persones? En aquest sentit, i tenint en compte que dos dels majors reptes que afronten les ciutats són l'envelliment de la població i el creixement de la ciutat, la planificació de l'entorn urbà, que inclou les condicions energètiques dels habitatges, la mobilitat, l'espai públic i la biodiversitat, esdevenen un element clau per oferir salut i benestar per a tothom.

4. Temes de debat i conceptes clau de Ciutat Ecològica i Saludable

5. Elements clau del I Fòrum de Ciutat Ecològica i Saludable

A continuació es sintetitzen les principals **aportacions i reptes estratègics** del fòrum.

Aquestes s'estructuren a l'entorn de dos idees força:

- > La importància de **l'espai públic i l'entorn urbà com a element que garanteixi salut a tota la ciutadania.**
- > Cal **conscienciar i fer pedagogia sobre els impactes de la salut** en altres àmbits de la societat.

Entorn urbà i salut

Tenir una bona salut no és una decisió individual, sinó que és un fet condicionat per l'entorn que ens envolta i les condicions de vida que ens ofereix.

Principals aportacions dels participants

- > El model urbà està connectat amb la salut. No es poden tractar com dues coses separades. Si com a societat volem tenir benestar i una bona qualitat de vida, hi ha molts aspectes urbans, com l'espai públic, la mobilitat i l'oferta alimentària, entre molts d'altres, que tenen un impacte directe en la nostra salut.
- > La responsabilitat de tenir una bona salut no és -ni ha de ser- una responsabilitat individual. Bé donada pel context social, com ara les condicions dels habitatges, la qualitat de l'aire que respirem o la biodiversitat.
- > En la mateixa línia, la decisió de viure bé no està determinada per l'individu, sinó que ha de ser proporcionada per la ciutat. Per exemple, si algú vol menjar de forma saludable, ha de tenir accés a aquest tipus de menjar. La ciutat ha de proveir les infraestructures i recursos perquè tota la ciutadania pugui gaudir d'una bona salut.
- > Un dels reptes més importants és l'adequació de l'espai públic. Mataró és una ciutat feta pels cotxes, i això té unes externalitats negatives molt greus per a la salut de les persones.
- > Hi ha estudis científics que han demostrat que si es canvia el model de mobilitat, milloren els índexs de salut.
- > Per aconseguir-ho cal fer pedagogia sobre els greus impactes del transport contaminant en la salut de les persones, alhora que es pren consciència que hi ha alternatives ecològiques i sostenibles que es poden potenciar. Un exemple són les anelles ciclistes com a model de transport sostenible interurbà.
- > En la mateixa línia, un repte pedagògic és conscienciar a la ciutadania sobre els drets adquirits, com el cotxe. No es tracta, però, de deixar d'utilitzar-lo, sinó de canviar l'ús que en fem.
- > La biodiversitat i els espais verds també són un element fonamental dels espais públics. El problema a Mataró és que els espais verds estan centralitzats en poques zones i, per tant, la biodiversitat no està ben repartida.

- > Fomentar els espais verds no és qüestió de gust, sinó de necessitat. Com a societat no podem gaudir d'una bona salut si la biodiversitat del nostre entorn està malalta. Hi ha un grau de dependència molt elevat.
- > Cal buscar la presència del verd urbà de manera més equitativa i promoure el desplegament de solucions basades en la natura.
- > Hem d'aprofitar el repte de la transició energètica per impulsar iniciatives sostenibles i saludables que tinguin un impacte directe en la salut.
- > Un altre repte és si com a societat estem disposats a assumir accions concretes que faran de Mataró una ciutat més sostenible i saludable. Per exemple, tothom està a favor de la sostenibilitat, però quantes persones estan disposades a orientar el seu estil de vida per reduir la seva petjada ecològica?
- > Cal construir una narrativa que ens faci afrontar els reptes i problemes conjuntament. Si la gent s'emmalalteix menys, té efectes positius en la societat, no només a títol individual.
- > La salut genera una despesa pública molt elevada. Per això, si la ciutadania té un estil de vida saludable i s'emmalalteix menys, l'administració tindrà més pressupost per invertir en sectors clau com l'educació.
- > Cal que des de l'administració pública i la ciutadania es concebi la salut com un element important en la configuració de l'espai públic. Això ens permetrà reconfigurar-lo perquè sigui de profit per tota la ciutadania.
- > Mataró és una ciutat amb moltes oportunitats, però també amb moltes realitats socioeconòmiques. En aquest sentit, l'equitat, és a dir, el repartiment dels recursos segons necessitat, ha de ser un element transversal de totes les polítiques.
- > El codi postal té més importància que el codi genètic en la determinació de la qualitat de vida. Per exemple, els barris amb menys poder adquisitiu tenen pitjors indicadors en matèria de salut.
- > Hi ha una gran part de la societat, tan joves com persones grans, conscienciats amb el canvi climàtic i compromeses amb els projectes transformadors.

- > Cal buscar estratègies i disposar d'un entorn preparat que permeti experimentar el canvi en les dinàmiques urbanes i que precedeixi a un canvi de mentalitat de la ciutadania.
- > Cal promoure i incentivar l'aparició de noves iniciatives (empresarials o no) que permetin generar el desenvolupament local mitjançant la cura del bé comú.

Reptes estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola vinculats a les propostes

RE1. Fomentar un model urbà que garanteixi espais públics saludables i sostenibles

	2.1 Definir un model urbà que fomenti la compacitat, l'equilibri urbà i la dotació de serveis bàsics.
	2.5 Impulsar la regeneració urbana
	2.6 Millorar la qualitat i la sostenibilitat dels edificis
	1.1 Ordenar el sòl de forma compatible amb el seu entorn natural
	1.3 Millorar les infraestructures verdes i blaves i vincular-les amb el context natural.

RE2. Reduir la contaminació i potenciar el transport sostenible, la biodiversitat i les infraestructures verdes

	5.1 Potenciar formes de transport sostenibles
	5.2 Afavorir la ciutat de proximitat
	1.3 Millorar les infraestructures verdes i blaves i vincular-les amb el context natural.
	1.1 Ordenar el sòl de forma compatible amb el seu entorn natural
	2.1 Definir un model urbà que fomenti la compacitat, l'equilibri urbà i la dotació de serveis bàsics.

RE3. Ordenar el sòl de forma equitativa perquè tota la ciutadania pugui gaudir d'una bona salut

	2.5 Impulsar la regeneració urbana
	2.6 Millorar la qualitat i la sostenibilitat dels edificis
	1.1 Ordenar el sòl de forma compatible amb el seu entorn natural
	1.2 Millorar i protegir el patrimoni natural i cultural